

Luster kommune

Finans- og gjeldsreglement

Luster kommune

2022

Innhald

Reglement for finans- og gjeldsforvaltninga	2
Regelverk	2
Mynde til å forvalte kommunens finansar og gjeld	2
1. Føremålet med forvaltninga	2
2. Kva for midlar som skal forvaltast med låg risiko og høg likviditet, og kva for rammer og avgrensingar som gjeld for forvaltning av midlane (det skal mellom anna opplysast om kva som er akseptert risiko, krav til risikospreiing og kva for finansielle instrument som er løyve til å bruke)	4
3. Kva for midlar som skal forvaltast med ein lang tidshorisont og kva for rammer og begrensningar som gjeld for forvaltninga av midlane (det skal mellom anna angjes kva som er tillatt risiko, krav til risikospreiing og kva for finansielle instrument som er tillatt)	6
4. Kva for rammer og begrensningar som gjeld for forvaltning av gjeld (det skal mellom anna angjes kva som er tillatt risiko, krav til risikospreiing og kva for finansielle instrument som er tillatt).....	9
5. Rapportering og kontroll.....	11
6. Korleis avvik frå finansreglementet skal handterast.....	12

Reglement for finans- og gjeldsforvaltninga

REGELVERK

Vedtekt om at kommunar skal forvalte finansielle midlar og gjeld på ein måte som ikkje inneber vesentleg finansiell risiko, slik at plikt til betaling blir innfridd ved forfall, er teke inn i kommunelovas § 14-1, 3. ledd.

I følgje kommunelovas § 14-2, e) skal kommunar ha eit finansreglement (reglar for finans- og gjeldsforvaltning).

Kommunelova § 14-13 opplyser om vedtekter om finansforvaltninga, rapportering og dokumentasjonskrav overfor avtaleparten. Utover dette er det viktig at eit reglement vert tilpassa kompetansen og ressursbruken som ein kommune bør bruke på finans- og gjeldsforvaltninga.

Forskrift 18.11.19 nr. 1520 om garantiar og finans- og gjeldsforvaltning i kommunar og fylkeskommunar (kap 2) set krav:

- til innhaldet i finansreglementet
- om kvalitetssikring av finansreglementet og rutinane for finans- og gjeldsforvaltninga
- til innhaldet i rådmannens rapportar til kommunestyret og fylkestinget

MYNDE TIL Å FORVALTE KOMMUNENS FINANSAR OG GJELD

1. Føremålet med forvaltninga

Finansreglementet skal ivareta grunnprinsippet i kommunelovas formålsbestemmelse om å legge forholda til rette for ei tillitsskapande forvaltning som byggjer på høg etisk standard og rasjonell og effektiv forvaltning av kommunale fellesinteresser.

Kommunen skal forvalte midlane slik at ein kan oppnå tilfredsstillande avkastning utan at det inneber vesentleg finansiell risiko, og under omsyn til at kommunen skal ha midlar til å dekke løpende betalingsplikt ved forfall, og sikre stor grad av føreseieleg utvikling i kommunens finansielle stilling.

Finansreglementet skal ha avgjersle som stoggar kommunen frå å ta vesentleg finansiell risiko i si finansforvaltning, og dette skal baserast på kommunens eigen kunnskap om finans.

Lånte midlar skal over tid gje lågast mogleg totalkostnad innafor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, med omsyn til behov for føreseieleg utvikling i lånekostnader.

1.1 Forvaltning og forvaltningstypar

I samsvar med vedtekten i forskrifa om kommunars finans- og gjeldsforvaltning - skal reglementet omfatte forvaltninga av alle kommunen sine finansielle aktiva

(plasseringer) og passiva (renteberande gjeld). Gjennom dette finans- og gjeldsreglementet er det vedteke målsettingar, strategiar og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midlar mynta på driftsføremål
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtalar
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva
- Forvaltning av ledig likviditet (punkt 2), langsiktige finansielle aktiva (punkt 3) og/eller gjeldsportefølje (punkt 4) kan setjast bort til eksterne forvaltarar som har relevante konsesjonar frå Finanstilsynet eller anna tilsvarende offentleg myndighet.

Kommunen sine aksjar og ansvarlege lån i ulike selskap som er næringspolitiske eller samfunnsmessig motivert, (selskapa kommunen syner til i eigarskapsmeldinga) vert ikkje omfatta av dette finansreglementet sidan investeringane og eigarskapen ikkje er finansielt motivert.

1.3 Generelle rammer og avgrensingar

Kommunen sin finansportefølje skal me forvalte som ein heilskap der målet er å oppnå lågast mogleg netto finansutgifter over tid med ein akseptabel risiko. Når me avpassar mellom lågaste mogleg netto finansutgifter og redusert risiko, skal redusert risiko veljast.

- Kommunestyret skal gjennom fastsetting av dette finansreglementet ta stilling til kva som er tilfredsstillande avkastning og vesentleg finansielle risiko
- Reglementet skal byggje på kommunen sin eigen kunnskap om finansielle marknader og instrument
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finans- og gjeldsforvaltninga - under dette kva som vert rekna som langsiktige finansielle aktiva. Det er rådmannen sitt ansvar å undersøke grundig saker som ein meiner kan vere prinsipielle før dei blir lagt fram for kommunestyret
- Rådmannen skal fortløpende vurdere reglementet sine ulike rammer og avgrensingar, og om desse på ein klar og tydeleg måte sikrar at kapitalforvaltninga vert utøvd forsvarleg i jamført dei risikoane kommunen er eksponert for
- Rådmannen får fullmakt til å inngå avtalar i tråd med dette reglementet
- Rådmannen får fullmakt med heimel i dette finansreglementet til å utarbeide nødvendige fullmakter/instruksar/rutiner for dei einskilde forvaltningsformer som er i tråd med kommunens overordna økonomibestemmelser
- Finansielle instrument og/eller produkt som ikkje er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikkje nyttast i kommunens si finansforvaltning

Plassering av kommunen sine midlar i verdipapir, skal skje iht. etiske kriterium. Kriterium er skildra under plassering av langsiktige finansielle aktiva, pkt. 3.6. Så langt det er praktisk mogleg skal desse etiske kriterium også gjelde for plassering i verdipapirfond.

Konkrete rammer for forvaltning av kommunens respektive midlar til driftsføremål (inkl. ledig likviditet), langsiktige finansielle aktiva og gjeldsporteføljen vert omtala i framhaldet i dokumentet kvar for seg.

1.3.1 Referanserenter og krav til avkastning

For plasseringar (aktiva) er målsetninga å oppnå ei avkastning som over tid er høgare enn plassering i bankinnskot.

Rentekostnaden på gjelda vert målt opp mot 2 års swap-rente + 1 prosentpoeng som samsvarer med kommunen sine mål om ein vekta renteløpetid på 2 år i ein normalsituasjon.

1.3.2 Fullmakt til rådmannen

Kommunestyret gir rådmannen følgjande fullmakt:

Forvaltning av lån:

- a. Gjennomføre opptak av lån (obligasjonslån, sertifikatlån og andre lån) etter vedtak i kommunestyret, under dette val av finansieringskjelde
- b. Gjennomføre refinansiering av eksisterande lån og godkjenne nye vilkår
- c. Avtale lånetidspunkt, lånevilkår og långjevar
- d. Fullmakt til å signere låneavtalar etter lovleg vedtak i kommunestyret

Gjennomføre løpende forvaltning / plassering av kommunen sine kortsiktige og langsiktige midlar, under dette:

- Foreta plasseringar som bankinnskot og særvilkår i tråd med pkt. 2.1
- Foreta plasseringar i aksje- rente- og obligasjonsfond i tråd med pkt. 2.2 og 3.
- Inngå nødvendige avtalar om eksterne forvaltarar med konsesjon frå Finanstilsynet eller tilsvarande myndighet i EØS-området. Rådmannen har fullmakt til å inngå slike avtalar.

Forvaltning av ledig likviditet, gjeld og langsiktige finanzielle aktiva kan setjast ut og forvaltast av eksterne forvaltarar med konsesjon frå Finanstilsynet eller tilsvarande myndighet i EØS-området. Rådmannen har fullmakt til å inngå slike avtalar.

1.3.3 Rutinar for finansforvaltninga

Det vert utarbeidd administrative rutinar som sørger for at finansforvaltninga vert utøvd i tråd med finansreglementet, gjeldande lover og forskrift, og at finansforvaltninga er gjenstand for kontroll. Det skal under dette utarbeidast rutinar for vurdering og handtering av finansiell risiko, og rutinar for å avdekke avvik frå finansreglementet.

2. Kva for midlar som skal forvaltast med låg risiko og høg likviditet, og kva for rammer og avgrensingar som gjeld for forvaltning av midlane (det skal mellom anna opplysts om kva som er akseptert risiko, krav til risikospreiing og kva for finansielle instrument som er løyve til å bruke)

Plasseringane skal spreiaast slik at likviditetsbehovet blir dekka samstundes som ein forsvarleg avkastning vert oppnådd. Likviditetsreserven skal sikre behov for likviditet som oppstår som følge av tidsforskjellen mellom inn- og utbetalingar (midlar berekna for driftsføremål). Likviditetsreserven inkluderer trekkrettigheit i konsernkontosystemet.

Kommunen skal til ei kvar tid ha tilgjengeleg driftslikviditet (inkl. trekkrettigheter) som minst er like stor som forventa likviditetsbehov i dei neste 30 dagane. All likviditet ut over dette er overskotslikviditet. Kommunen sine midlar til driftsføremål (under dette; ledig likviditet) kan plasserast i bankinnskot og pengemarknadsfond med kort løpetid. Alle plasseringar skal vere i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behovet for banktenester. Ved val av hovudbankforbindelse skal ein setje krav om minimum internasjonal kreditrating BBB+ eller tilsvarande kredittvurdering. Ein kan inngå avtale om trekkrettighet.

Kommunen sin driftslikviditet skal plasserast i kommunens hovudbank, eventuelt supplert med innskot i andre norske spare- eller forretningsbankar der forvaltningskapitalen, inkl. overføringer til bustadkreditselskap, overstig NOK 4 mrd.

Kommunens målsetting innafor plassering av overskotslikviditet er å optimalisere avkastninga innafor eit akseptabelt risikonivå. Det er kommunens likviditetsbudsjett som synleggjer eventuell overskotslikviditet for kortsiktig plassering.

Overskotslikviditet kan plasserast etter følgjande retningsliner:

2.1. Innskot i bank

For bankinnskot gjeld følgjande avgrensingar:

- Tidsbinding kan ikkje avtalast for ein periode på meir enn 12 månader
- Eit einskild innskot med tidsbinding kan ikkje utgjere meir enn NOK 25 mill.

2.2. Andelar i pengemarknadsfond

For plassering i pengemarknadsfond gjeld følgjande:

- Midlar kan plasserast i fond forvalta av selskap med brei verdipapirforvaltning. Det kan berre plasserast midlar i verdipapirfond som har omfattande krav til mellom anna risikospreiing, kva fondet kan investere i og hyppig adgang for andelseigarane til å løyse inn andelane. Det skal ikkje vere avgrensingar på uttaksretten i fonda som vert nytta, og midlane skal alltid vere tilgjengelege på få dagar.
- Det skal berre plasserast i fond med rente kortare enn 18 månader.
- Det skal berre plasserast i fond med snitt løpetid for kreditten (kredittdurasjonen) kortare enn 18 månader.
- Fondet kan berre investere i papirer der utstedaren eller papiret sjølv har ein rating på minimum BBB- (Investment Grade). Det kan ikkje plasserast i ansvarleg lån eller fondsobligasjonar.

2.3. Felles plasseringsavgrensingar

Kommunens samla innskot i bank/kreditinstitusjon (inkl. direkte eige av verdipapir utstedt eller garantert av institusjonen) skal ikkje overstige 2 % av institusjonens forvaltningskapital. Avgrensinga gjeld ikkje kommunens hovudbankforbindelse. Kommunens eigardel i eit pengemarknadsfond skal ikkje overstige 5 % av fondets forvaltningskapital.

3. Kva for midlar som skal forvaltast med ein lang tidshorisont og kva forrammer og avgrensingar som gjeld for forvaltninga av midlane (det skal mellom anna kome fram kva som er akseptabel risiko, krava til risikospreiing og kva for finansielle instrument som er akseptert)

3.1 Føremål

Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva har som føremål å sikre ei langsiktig forventa avkastning mellom 3 og 6 prosent, som kan bidra til å gje innbyggjarane i Luster kommune eit godt tenestetilbod. Ein skal søkje å oppretthalde realverdien av hovudstolen, kunne ta ut mellom 2 og 3 prosent årleg og unngå permanente tap. Dette vert styrt etter ein rullerande investeringshorisont på 5 år, samstundes som ein søker ei rimeleg årleg bokført avkastning.

3.2 Overordna investeringsrammer

3.2.1 Generelt

For å kunne oppfylle føremålet for forvaltninga av langsiktige finansielle aktiva, skal midlane til ei kvar tid forvaltast etter grunnlaga:

- Tryggleik
- Risikospreiing
- Likviditet
- Avkastning

Risikovurderingar vert føreteke som omtala i pkt. 6.2.

3.2.2 Likviditetsmål

Midlar kan plasserast i fond forvalta av selskap med brei verdipapirforvaltning. Det kan kun plasserast midlar i verdipapirfond som har omfattande krav til mellom anna risikospredning, kva fondet kan investere i og hyppig tilgang for andelseigarar til å løyse inn andelane. Det skal ikkje vere avgrensingar på uttaksretten i fonda som vert nytta, og midlane skal alltid vere tilgjengelege på få dagar.

3.3 Produktspekter

Følgjande instrument er tilgjengeleg for inkludering i Luster kommune sin forvaltningsportefølje:

- bankinnskot
- pengemarknadsfond
- obligasjonsfond
- aksjefond

3.4 Risikorammer

3.4.1 Likviditetsrisiko og valutarisiko

Likviditetsrisikoen vert styrt ved kun å bruke verdipapirfond som tilfredsstiller målsettinga i pkt. 3.2.2. Alle fondsplasseringar skal vere denominert i norske kroner (NOK). Pengemarknadsfond og obligasjonsfond skal vere sikra til norske kroner.

Plasseringar i aksjefond skal som hovudregel ikkje valutasikrast, men for aksjefond som investerer i globale aksjar kan inntil 50 % av investeringane valutasikrast i fondet.

3.4.2 Kreditrisiko

Kreditrisikoen vert styrt gjennom å klassifisere kreditrisikoen i risikoklassar og ved å etablere plasseringsgrenser for risikoklasse og debitor med utgangspunkt i krav som er sett til kreditrisiko.

3.4.3 Risikoklassar

Kreditrisiko skal delast inn i følgjande risikoklassar;

Risikoklasse A	Obligasjonar/sertifikat skrive ut (juridisk korrekt) av den norske stat eller føretak med statsgaranti, samt statsobligasjonsfond.
Risikoklasse B	Obligasjonar med fortrinnsrett, obligasjonar/sertifikat skrive ut av statsføretak, fylkeskommunar og kommunar, kraftverk med garanti frå kommune/fylkeskommune, bankar, forsikringsselskap, kredittføretak, industriføretak og innskot i bankar. BIS vekt skal vere maksimum 100 %. Norske eller nordiske føretak med mynde til garanti Obligasjonar, sertifikat og innskot som inngår i Risikoklasse B skal minimum vere ratet "Investment Grade" dvs. BBB- eller betre.
Risikoklasse C	Ansvarleg lån, fondsobligasjonar og anna hybridkapital skrive ut av norske og nordiske bankar og sparebankar. Utstedar skal minimum vere ratet "Investment Grade" dvs. BBB- eller betre.
	High Yield («Speculative grade») obligasjonar utstedt av norske og nordiske føretak med rating minimum BB – eller betre.
Risikoklasse D	Aksjefond.

3.4.4 Plasseringsavgrensingar – risikoklasse

For å styre kreditrisiko skal følgjande avgrensingar gjelde for plasseringane;

Kreditrisiko i % av totalportefølje	Maksimum	Minimum	Strategi
Risikoklasse A	100 %	0 %	0 %
Risikoklasse B	80 %	50 %	50 %
Risikoklasse C	20 %	0 %	10 %
Risikoklasse D	50 %	20 %	40 %
<i>Fordeling risikoklasse D i % av samla plassering i risikoklassen</i>	Norge Global	40 % 90 %	10 % 60 %
			25 % 75 %

3.4.5 Plasseringsavgrensingar - debitor

Luster kommune sine rammer for maksimal plassering pr. debitor vert styrt kun ved å nytte fond som har omfattande krav til risikospreiing og diversifisering. Kvart fond har lovpålagde avgrensingar på kor mykje som kan eigast av eit einskild selskap. Det skal

kun nyttast breie aksjefond (sektorfond kan ikkje nyttast). Aksjeporleføljen skal vere veldiversifisert både geografisk og bransjemessig. Minimum 50% av den globale aksjeforvaltninga skal investerast i indeks eller indeksnære fondsstrukturar. Kommunen skal ikkje eige meir enn 10 % av fondsandlane i eitt einskild verdipapirfond.

3.5 Avkastningsrisiko og benchmarks

Avkastningsrisiko er definert som risiko for verdiendring på egedelar som følgje av endringar i marknadsforhold – under dette endring i aksjekurs, rentenivå samt endring i volatiliteten i desse marknadene.

Ved sidan av ein absolutt risiko (risiko for å ikkje nå oppsett avkastningsmål) har kommunen også ein relativ risiko som er risikoen for ikkje å oppnå avkastninga til ein samanliknings-portefølje (benchmarkportefølje).

Benchmark (referanseindeks) for langsiktige finansielle aktiva:

- Bank og Pengemarkedsfond: 3 MND nibor
- Obligasjonsfond: 3 MND nibor
- Aksjefond: 75 % MSCI World NOK / 25 % OSEFX

Ved benchmark-samanlikningar skal den faktiske porteføljen og avkastninga av denne målast mot «strategiporteføljen» vekter og dennes «avkastning» i denne perioden.

3.6 Etiske retningslinjer

Dei etiske retningslinene skal byggje på FNs Global Compact sine 10 prinsipp:

Menneskerettar:

1. Sikre at selskapet ikkje medverkar til brot mot menneskerettighetene
2. Støtte internasjonalt kjende menneskerettigheter innafor dei områda bedrifta opererer

Arbeidstakarretter:

3. Anerkjenne foreiningsfridomen og retten til å føre kollektive forhandlingar
4. Avskaffe alle former for tvangsarbeid
5. Fjerne bruk av barnearbeid
6. Avskaffe diskriminering i sysselsetting og yrke

Miljø:

7. Støtte «føre var»-prinsippet i miljøspørsmål
8. Ta initiativ til å fremje miljøansvar
9. Oppmode til utvikling og spreiling av miljøvennleg teknologi

Korrupsjon:

10. Motarbeide all form for korruption, inklusiv utpressing og bestikkelse

Desse retningslinene inneber mellom anna at selskap som produserer særleg inhumane våpen skal utelukkast frå porteføljen. Vidare skal selskap utelukkast dersom det er åpenbar uakzeptabel risiko for at kommunen gjennom sine investeringar kan medverke til:

- Grov eller systematisk krenking av menneskerettar, som til dømes drap, tortur, tvangsarbeid, utnytting og anna utbytting av barn.
- Alvorleg krenking av menneskeleg rettar i krig eller konfliktsituasjonar, alvorleg miljøskade, grov korruption og andre særskilde grove brot på grunnleggjande etiske normer.

Luster kommune vil sjå til at samarbeidande forvaltarar er informert om både forvaltningsrammer og etiske retningslinjer i kommunen sit reglement for finansforvaltning. Det er Luster kommune sin målsetting at kapital ikkje vert plassert i selskap med ein uakseptabel etisk profil.

Om kommunen blir gjort merksam på at det hjå ein forvaltar er plasseringar i selskap med ein uakseptabel etisk profil, skal dette takast opp til diskusjon med forvaltaren med sikte på at nemnde plasseringar gjort av forvaltaren, opphører, eller at kommunen trekkjer seg ut av det aktuelle produktet hjå forvaltaren.

4. Kva for rammer og avgrensingar som gjeld for forvaltninga av gjeld (her skal ein oppgje kva som er tillaten risiko, krav til risikospreiing og kva for finansielle instrument som er tillate)

4.1. Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fattar vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slike vedtak skal som minimum ange:

- Lånebeløp

Med utgangspunkt i kommunestyret sitt vedtak skal det søkjast om lån, under dette godkjenning av lånevilkår, og for øvrig forvaltning av kommunens innlån etter retningslinjer som går fram av dette reglementet, og i tråd med kommunelovas bestemmelsar § 14-14, § 14-15, § 14-16 og § 14-17 om låneopptak.

Det kan også takast opp lån til refinansiering av gjeld.

4.2. Val av låneinstrument

Kommunen kan berre låne i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlege og private finansinstitusjonar, samt i livselskap. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarknaden. Lån kan kommunen ta opp som opne seriar (rammelån) og utan avdrag (bulletlån).

Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

4.3. Låneopptak

Låneopptak skal skje i samsvar med kommunestyrets vedtekne investeringsbudsjett og likviditetsbehov.

- Det kan kun takast opp lån i norske kroner.
- Eit einskild innlån kan ikkje utgjere meir enn 30 prosent av gjeldsporteføljen

- Lån kan hentast inn i kapitalmarknaden ved sertifikat- og obligasjonslån samt ordinære innlån frå bank og livsforsikringsselskap. Gjeld kan løpe med fast eller flytande rente. Gjeld kan tas opp som opne seriar og utan avdrag.
- Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.
- Den maksimale avdragstida på kommunens samla gjeld skal vere i samsvar med vedtak og gjeldande regelverk for minimumsavdrag.

4.4 Konkurrerande tilbod

Låneopptak skal ein søkje om til marknadens beste vilkår. Kommunen skal hente minst 2 konkurrerande tilbod frå aktuelle långjevarar. I dag er det berre to bankar som kan gje slikt tilbod: Kommunalbanken og KLP-banken. Kommunen kan gjere unntak frå denne regelen for situasjonar der kommunen vel å leggje ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gje ein tilretteleggjær eit eksklusivt mandat. Prinsippet kan ein fråvike ved låneopptak i statsbank (til dømes etableringslån i Husbanken).

4.5 Lån til vidare utlån

Startlån for vidare utlån tek kommunen opp i Husbanken i etter kommunestyrets budsjettvedtak med eventuelle endringar ved eigne vedtak i budsjettåret. Lånets løpetid, rentebinding og andre vilkår knytt til låneopptaket vert vald av rådmannen. Andre vidareutlån vert gjennomført i tråd med kommunelovas § 14-17.

4.7. Val av rentebindingsperiode og forfallsstruktur

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatningar om framtidig renteutvikling og innafor eit akseptabelt risikonivå.

Forvaltninga skal leggast opp jamført følgjande;

- a) Refinansieringsrisikoen skal reduserast ved å spreie tidspunkt for renteregulering/forfall. Lånet som har forfall innan ein periode på 12 månader skal ikkje overstige meir enn 60 % av total gjeldsportefølje.
- b) Gjennomsnittleg gjenværande kapitalbinding (kreditt-durasjon – vekta kapitalbindingstid) skal til ei kvar tid vere over 3 år.
- c) Gjennomsnittleg attverande rentebinding (durasjon – vekta rentebindingstid) på samla renteberande gjeld skal til ei kvar tid vere mellom 0 og 5 år.
- d) Minimum 2/3 av gjeldsporteføljen skal ha flytande rente (rentebinding kortare enn eit år), medan 1/3 skal vurderast ut frå marknadssituasjonen.
- e) Delen av gjeldsporteføljen som har fast rente, bør fordelast i 1 til 5 års segmentet på ein slik måte at kommunen får lågast mogleg refinansieringsrisiko.
- f) I ein normalsituasjon skal kommunen ta opp nye lån med flytande rente. I periodar med strammare likviditet kan ein likevel vurdera å ta opp lån med fast rente. Lån til vidareutlån, til dømes frå Husbanken, kan variere med forma på utlånsrente.

5. Rapportering og kontroll

Føremål med rapportering er å informere om finansforvaltninga sitt faktiske resultat, og finansforvaltninga si eksponering i forhold til dei rammene og retningslinene som er fastsett. Rådmannen skal rapportere status for kommunens finansforvaltning herunder utviklinga gjennom året til kommunestyret (minst to gonger i året). I Luster kommune rapporterer rådmannen kvart kvartal. I tillegg skal det rapporterast etter årets utgang.

I kvar kvartalsrapport skal det vere ein oversikt over utvikling i finansporteføljen både for lån (finansielle passiva) og plasserte midlar (finansielle aktiva). Under dette lånekostnad, rente- og refinansieringsrisiko, kreditrisiko, samansetning av låneportefølje og samanlikning med referanserente.

Ved vesentlege endringar i kommunens portefølje, eller ved brått oppståtte hendingar som kan påverke kommunens finansielle stilling, skal formannskapet straks informerast.

Årsmeldinga til kommunen skal innehalde ei eiga orientering om korleis kommunens finansportefølje er forvalta siste rekneskapsår. Under dette skal vesentlege endringar i samansetninga av finansporteføljen og risikoprofil presiserast særskilt.

Rådmannen skal i samband med kvartalsrapportane legge fram rapportar for kommunestyret som viser status for forvaltninga av langsiktige finansielle aktiva. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge fram ein rapport for kommunestyret som viser utviklinga gjennom og status ved utgangen av året.

For aktiva skal rapporten minimum opplyse om følgjande:

- Fordeling på dei ulike aktiva-klassane i kroner (marknadsverdiar) og i prosent av dei samla langsigktige finansielle aktiva.
- Avkastning hittil i år jamfört med referanseindeks per aktiva-klasse og samla.
- Rådmannens kommentarar knytt til forvaltninga, og vurdering av tiltak av vesentlege avvik i finansreglementet.

I tillegg skal plasseringa av kommunens langsiktige finansielle aktiva ved kvar rapportering stresstestast med følgjande parametrar:

- +2 % - poeng parallelt skifte i den norske rentekurva
- 30% verdiendring på norske aksjefond
- 20% verdiendring på utanlandske aksjefond

Samla verdifall på langsiktige finansielle aktiva skal opplysast om, og rådmannen skal kommentere kommunens evne til å bere det potensielle tapet. Dersom rådmannens vurdering er at det potensielle tapet er for stort i høve kommunens risikobærande evne, skal rådmannen legge fram forslag til endring i reglementet og samansetninga av den risikoberande porteføljen.

For gjeld skal rapporten minimum oppgje følgjande:

- Opptak av nye lån (inkl. avtalar om finansiell leasing)
- Refinansiering av eldre lån

- Det skal opplyst om verdien av lån som forfell og som må refinansierast innan 12 månader
- Samansetning av låneporteføljen fordelt på dei ulike typane passiva (i NOK og %)
- Løpetid for passiva og gjennomsnittleg rentebinding
- Kommentar knytt til endring i risikoeksponering, attståande rentebinding og rentevilkår i forhold til kommunen si økonomiske situasjon og marknadsforhold.
- Skildring og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet

6. Korleis avvik frå finansreglementet skal handterast

6.1 Konstatere avvik

Eventuelle avvik ved finansforvaltninga i forhold til vilkåra i dette reglementet skal handterast på følgjande m  te:

1. Rådmannen skal informere formannskapet om den avviks-situasjonen.
2. Formannskapet skal etter dette ta stilling til om det er ei vesentleg sak som skal rapporterast vidare til kommunestyret som einskild sak, eller om det skal følgje normale rapporteringsrutinar.
3. Eventuelle avvik skal lukkast snarast mogleg

6.2 Risikovurderinger

Ved rapportering til kommunestyret skal det gjennomførast følgjande risikovurderinger:

- a) *Renterisiko* for plassering av ledig likviditet og andre midlar for driftsføremål og gjeldsporteføljen sett i samanheng,
- Ein «netto» gjeldsbetraktnign som syner kommunens renterisiko angitt i NOK ved ein 1 % andel generell endring i den norske rentekurva.

Med nettogjeld meiner ein i denne samanheng bruttogjeld fråtrekt gebyrgrunnlag VA, lån med rentekompensasjon og formidlingslån i Husbanken.

b) *Absolutt risiko* i forvaltninga av langsiktige finansielle aktiva

- Utarbeide og berekne rullerande standardavvik over 36 månader til porteføljens strategi (benchmark).

c) *Relativ risiko* i forvaltninga av langsiktige finansielle aktiva

- Rekne ut rullerande relativ «volatilitet» (standardavvik til differansen mellom faktisk avkastning og strategi avkastning) over 36 månader.

6.3 Kvalitetssikring

Finansforskrifta pålegg kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finans- og gjeldsreglementet legg rammer for ei finansforvaltning som er i tråd med kommunelovas reglar og reglane i finansforskrifta. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinane for vurdering og handtering av finansiell risiko, og rutinar for å avdekke avvik frå finans- og gjeldsreglementet.

Rådmannen er pålagt ansvar for at slike eksterne vurderingar vert henta inn.

Kvalitetssikring av finans- og gjeldsreglementet skal gjennomførast ved kvar endring av reglementet, og før kommunestyret vedtek nytt endra finans- og gjeldsreglement.